

Opatření

(Jaká opatření jsou učiněna, je-li zjištěno, že je žák znevýhodněný? Kdo tato opatření navrhuje?)

Celkové shrnutí

Opatření jsou v největší míře **navrhována školou** (učitelský sbor, ředitel) a **ve spolupráci s rodiči** na základě toho, co zjistil o dítěti tým odborníků (kompetentní odborníci, sociální pracovníci a učitelé). Poté je zpravidla vypracován **akční plán**, který zahrnuje **individuální vzdělávací plán** a opatření, jako např. speciální vyučovací hodiny a umístění do speciální třídy, případně školy. V některých zemích pak na školách existují speciální učitelé, asistenti učitelů či speciální koordinátoři. V polovině dotázaných zemí je většinou snaha o **inkluzivní přístup**, tj. vytvořit takové školní prostředí, které je přístupné všem dětem bez ohledu na jejich speciální vzdělávací potřeby. Nicméně i tak vše většinou záleží na tom, o jakou speciální vzdělávací potřebu se jedná.

VELKÁ BRITÁNIE

Škola dostane zvláštní peníze od „Místních úřadů pro vzdělávání“ na základě statistik (kolik žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je ve škole přítomno, kolik žáků, kteří mají nárok na „školní jídlo zdarma“, kolik žáků z rodin imigrantů rodinu navštěvuje). Tyto finanční prostředky jsou určeny na speciálního učitele, speciální pomůcky, doučování anglického jazyka pro děti imigrantů apod. Učitel plánuje výuku žáka se speciálními zdravotními potřebami s ohledem na „Praktického průvodce“ (dokument, který je určující pro mateřské školy, státní školy a místní úřady pro vzdělávání) a poskytuje informace o tom, jak identifikovat děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jak k nim přistupovat a poskytovat jim pomoc.

Základní část speciální pomoci je známa jako „Akční plán“ (*Action Plan*) a může mít tyto formy:

- různý způsob vyučování rozmanitých věcí
- speciální pomoc od dospělého
- používání speciálních nástrojů, jako je např. počítač nebo speciální deska

Dále je dítěti napsán „*Individuální vzdělávací plán*“. Ten píše učitel, který se žákovi věnuje, nebo koordinátor speciálních vzdělávacích potřeb. Plán může obsahovat:

- jaká další nebo speciální péče je poskytována
- kdo bude péči poskytovat a jak často
- jakou péči mohou poskytnout rodiče

Jestliže dítě nedělá velké pokroky v rámci školního plánu, jeho učitel nebo koordinátor speciálních vzdělávacích potřeb by měl s rodiči konzultovat pomoc od odborníků – speciálního učitele nebo logopeda. Tento druh pomoci se nazývá „Akční plán plus“ (*School Action Plus*).

Více informací o plánu: http://www.direct.gov.uk/...s/DG_4000690

Zpráva o stavu dítěte vydána místními úřady pro vzdělávání (může a nemusí být vydána) popisuje, jaké speciální vzdělávací potřeby děti mají a jakou formu pomoci potřebují. Uvádí:

- obecné informace o dítěti
- popisy potřeb dítěte
- veškerou speciální pomoc, která by měla být dítěti poskytnuta
- typ a jméno školy, kterou by dítě mělo navštěvovat (včetně volného listu pro rodiče, který zde může uvést, jaká opatření pro své dítě požaduje)
- veškeré potřeby, které se netýkají vzdělávání, ale které dítě má
- jakou pomoc by mělo dítě dostat, aby se mohly naplnit i jeho nevzdělávací potřeby

Místní úřady pro vzdělávání musí dítě nadále sledovat a pravidelně psát zprávy (minimálně jednou do roka) o tom, jak se dítěti daří.

Více informací zde: http://www.direct.gov.uk/...s/DG_4000870

IRSKO

Záleží na charakteristice speciálních potřeb, které žák potřebuje.

DEIS programme nabízí také

Home/school/community coordinator – zajišťuje komunikaci rodiny se školou a s komunitou a rovněž to, aby se rodiče více podíleli na vzdělávání svého dítěte

School completion programme – program začíná velmi brzy na základních školách; je zde k dispozici sociální pracovník a vychází z potřeb dětí

FINSKO

Opatření jsou navržena „*welfare týmem*“, učitelem a rodiči. Dětem imigrantů je poskytnuto jednoroční přípravné vzdělávání, kde si děti osvojují jazyk a základní dovednosti potřebné pro další vzdělávání. Rovněž jim jsou poskytovány v prvních několika letech školy instrukce v jejich rodném jazyce. Dle druhu emocionálních a sociálních problémů jsou dětem poskytnuty:

- speciální pomoc (1–2 hodiny/týdně)
- speciální vzdělávací hodiny (1–4 hodiny/týdně) speciálním učitelem
- pobyt ve speciální třídě, kde dostávají instrukce v malých skupinách

Jestliže se jedná o mentálně či fyzicky postižené děti, záleží opět na druhu postižení. Mohou být v běžné škole a dostávat výše zmíněnou pomoc či navštěvovat speciální třídu anebo je jejich škola v nemocnici, kam docházejí učitelé.

V dokumentu finského výzkumného ústavu je uvedeno, jak zacházet s dětmi, které mají speciální vzdělávací potřeby. Klíčovým faktorem je rozpoznání případných speciálních vzdělávacích potřeb již v raném věku a podpora ze strany školy (speciální asistenti) a rodičů. Finský vzdělávací systém se primárně snaží vzdělávat všechny děti dohromady bez ohledu na jejich znevýhodnění. Jedná-li se o děti handicapované, nemocné, mentálně postižené apod., poskytuje systém podporu, která pomůže těmto dětem dosáhnout cílů určených celonárodním vzdělávacím programem. Jinými slovy, finské školy se snaží být co nejpestřejší a přístupné všem žákům bez ohledu na jejich znevýhodnění.

Více informací zde: <http://www.opf.fi/...pageLast.asp?...>

ŠVÉDSKO

V každém případě navrhuje opatření škola ve spolupráci s rodiči.

Po zjištění, že jde o žáka sociálně znevýhodněného, jsou učiněna následující opatření:

- tvorba „*Akčního plánu*“ – co bude škola dělat a jakou strukturu předmětu musí vytvořit a případně ji zlepšit tak, aby vše odpovídalo problémům dítěte
- zajištění speciálních pomůcek
- speciální učitel – ve škole být nemusí, ale škola si zároveň musí být jistá, že pakliže bude potřeba, bude mít učitele k dispozici

Děti imigrantů pak mají speciální právo na to, aby dostávaly některé nebo veškeré instrukce ve svém mateřském jazyce. Pokud se jedná o žáky, kteří pocházejí ze sociálně a ekonomicky slabých rodin, nejsou nijak zvláště vydělováni nebo identifikováni jako sociálně či ekonomicky znevýhodnění, ale jsou posuzováni stejně jako ostatní žáci. Pro odbornou pomoc může být kontaktován „Národní institut pro speciální podporu dětí“.

HOLANDSKO

Záleží na tom, o jaký problém se jedná. Na základě těchto problémů mohou školy využívat služeb speciálních učitelů. Např. jestliže se žák potřebuje vzdělávat v jazyce (holandštině), je mu k dispozici speciální učitel.

Individuální vzdělávací plán je vypracován pro každé dítě, které má se vzděláváním problémy.

SLOVENSKO

Sociálně znevýhodnění žáci – finanční a hmotná podpora z Ministerstva práce a sociálních věcí; v tomto případě se pracuje jen s rodinou.

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami – návrh na zařazení žáka do speciální školy, speciální třídy v rámci běžné školy, individuální vzdělávací program ve spolupráci se školou, nabídka pomůcek a materiálů. Legislativně není dořešeno.

Při zralostních testech (tj. zdali je dítě na školu už zralé, či ne) se dítě dává do přípravného ročníku a poté se opět rediagnostikuje.

U starších dětí probíhá rediagnóza velmi zřídka.

Posudky žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami a žáků sociálně znevýhodněných jdou k úředníkům do regionů a ti pak rozhodují. Nicméně stěžejní je posouzení odborníků.

Vzdělávání Romů je posuzováno a připomínkováno expertní komisí pro vzdělávání Romů, která pracuje při ministerstvu.

ŠPANĚLSKO

O opatřeních rozhodují „*kvalifikovaní profesionálové*“ a „*vzdělávací a výchovné týmy*“.

Velice záleží na tom kterém regionu ve Španělsku. Ministerstvo školství určité obecné instrukce udává a regiony pak tyto instrukce adaptují.

Žáci dostávají specifickou podporu vzhledem k charakteristice jejich speciálních potřeb. Většinou jsou ve stejných třídách jako ostatní žáci s tím, dostávají speciální podporu v podobě dodatečných vyučovacích hodin během týdne. Ale opět záleží na jednotlivých regionech, zdali žáci se specifickými potřebami navštěvují třídy s ostatními dětmi, nebo se vyučují ve speciálních třídách.

Dalším opatřením mohou být speciální učitelé spolupracující se vzdělávacími a výchovnými týmy (terapeuti, techničtí učitelé pro komunitní služby) nebo specifické školní plány – individuální vzdělávací plán pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (jakýsi průvodce pro rodiče žáků a podpora v učení). Rovněž je důležitá jejich koordinace mezi sociálními službami, školou a spoluprací s rodinou.